

► Kosení orobince na dně
letněného rybníka Malá Žabka.
Foto Jiří Sikora.



Udělalí jsme pro přírodu – Jak (a proč) se kosí rybník



Radek Fišer, AOPK ČR, Regionální pracoviště Správa CHKO Slavkovský les

Prosím? Rybník a kosit!!!? Kosí se přece louka, ale kdo kdy viděl kosit rybník?

Vážený čtenář se zcela jistě pozastaví nad názvem tohoto příspěvku, a ačkoliv je to vcelku logické pozastavení, já bych ho velmi rád ujistil, že název je namístě.

Již z letného pohledu do mapy zjistíme, že u malebného městečka Bochov se nachází nemálo rybníků. Až se může zdát, jakoby sem někdo přenesl kus Jižních Čech. Jména jako Křížový, Panský, Tábor nebo Kopinský, Arbes či rybník Nový Dvůr tu iluzi jen dokresluji.

Východně od Bochova se v husté vegetaci ukrývá nevelká soustava pěti rybníků zvaných tajemně Toto-Karo. Největšími vodními plochami této soustavy jsou Havlisův rybník a Velká a Malá Žabka. A právě posledně zmíněného rybníka se týká zdánlivě matoucí název tohoto článku.

Soustava rybníků Toto-Karo není určena k pěstování ryb. Také koupání by se zde rychle změnilo v boj se zákeřnou vodní vegetací a stoupajícím bahnem. Zato přírodovědci si zde přijdou na své. Setkat se zde mohou s běžnějšími druhy kachen, ale také s motákem pochopem, občas přeletí luňák červený a s větším štěstím můžeme zahlédnout rozvážně a zároveň plaše kráčejiho jeřába popelavého. To vše za nepřetržitého zpěvu rákosníků, cvrčilek nebo strnadů rákosních. Milovník rostlin rychle pozná různé druhy lakušníků. Mezi nimi občas vystrčí nenápadně z hladiny svůj květ vzácná bublinatka a velmi nápadně naopak halucha vodní.

Ačkoliv se to možná nezdá, i zdejší pestrost přírody je závislá na péči o dochované

biotopy. Také vodní a mokřadní stanoviště totiž vyžadují alespoň občasnou, říkejme extenzivní péči. Řečeno velmi jednoduše, bez speciálních opatření by se rybníky časem zcela zaplnily bahnem a nakonec vyschly. Z těchto důvodů musí i přírodovědci jednou za čas rybník například odbahnit, manipulovat s vodní hladinou (říká se také letnit nebo zimovat rybník) a – zde je to příslowečné jádro pudla – kosit narostlou vegetaci.

Na jaře v roce 2016 byl rybník Malá Žabka vypuštěn a ponechán k letnění. Letnění má za cíl mobilizaci živin, rozklad nahromaděné organické hmoty a mineralizaci dna. Díky vyšším teplotám přes letní sezonu dno rozpuká a vzduch se dostane i do hlubších částí bahnitých nánosů. Výsledkem je pak razantní zpomalení procesu obohacování rybníka živinami a tím dočasně zastavení jeho zániku. Vypuštěné dno se brzy zazelená, mnohdy i velmi specializovanými druhy rostlin. V krátké době se totiž aktivuje semenná banka, kdy miliony semen uložených a čekajících na příznivé podmínky dokáží v krátkém čase využít situace a začít svůj rychlý růst. A je přirozené, že pokud necháme živinami nasycenou, úrodnou plochu bez dohledu, může se snadno stát, že za pár týdnů vypuštěný rybník nepoznáme a za několik měsíců bychom ho třeba ani nenašli, jak by byl zarostlý. Tím se opět vracím na začátek příspěvku a zároveň odpovídám na vaše udivené otázky. Proto se rybník kosí! A jak? To věrně dokumentuje přiložená fotografie. Jestli se zúročila naše snaha odolat přírodě ve prospěch přírody, se můžete ostatně přijet podívat již za několik měsíců. ■